

İSLAM'DA GİYİM, AHLAK VE ZİHNİYET

Elhamdülillâhi rabbi'l-âlemin.

es-Salâtu ve's-selâmu alâ seyyidi'l-evvelîne ve'l-âhirîne Muhammedin ve âlihi ve sahibihî ecmaîn ve men tebiahû bi-ihsânin ilâ yevmi'd-dîn.

Emma bâ'd:

Fa'lemû eyyühe'l-ihvân fe inne efdale'l-kitâbi kitâbullah ve efdale'l-hedyi hedyû seyyidinâ Muhammedin sallallahu aleyhi ve sellem. Ve şerre'l-umûri muhdesâtuhâ ve külle muhdesin bid'ah ve külle bid'atin dalâleh ve külle dalâletin ve sâhibihâ fi'n-nâr. Ve bi's-senedi'l-muttasılı ile'n-nebiyyi sallallahu aleyhi ve selleme ennehû kâl:

لَا بَأْسَ بِإِسْبَالِ الْإِزَارِ إِلَى نِصْفِ السَّاقِ أَوْ
الْكَعْبَيْنِ، فَإِنَّهُ فِيمَنْ كَانَ قَبْلَكُمْ رَجُلٌ خَرَجَ وَعَلَيْهِ
بُرْدَانٌ يَتَبَخَّرُ فِيهِمَا، فَنظَرَ اللَّهُ إِلَيْهِ مِنْ فَوْقِ
عَرْشِهِ، فَمَقَّتَهُ وَأَمَرَ الْأَرْضَ فَأَخَذَتْهُ، فَهُوَ يَتَجَلْجَلُ
فِيهَا بَيْنَ الْأَرْضَيْنِ. فَاحْذَرُوا وَقَايِعَ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ

*Lâ be'se bi-isbâli'l-izâri ilâ nısfı's-sâki
evi'l-ke'beyni fe innehû kâne fî men kâne
kableküm racülün harace ve aleyhi bürdâni
yetebahteru fîhimâ fe nazarallâhu ileyhi min
fevki arşihî fe makatehû ve emere'l-erda fe
ehazethü fe hüve yetecelcelü fîhâ beyne'l-
arazîne fahzerû vekâiallâhi azze ve celle.*

Sadaka Resûllulah fî mâ kâl ev kemâ kâl.

Çok aziz ve muhterem müslüman kardeş-
lerim!

Allahu Teâlâ hazretlerinin selamı, rah-
meti, bereketi, ihsanı, ikramı dünyada ve
âhirette cümlemizin üzerine olsun.

Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem*
Efendimiz'in mübarek hadislerinden bir de-
met okuyup feyzyâb olmak maksadıyla top-
lanmış bulunuyoruz. Okuduğumuz hadîs-i
şerîfler *Râmûzü'l-ehâdîs* isimli hadis mecmu-
asının 474. sayfasında yer alıyor.

Bunların izahına geçmeden önce başta
Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efen-
dimiz hazretleri olmak üzere; cümle sadât ve
meşâyihimizin, Peygamber Efendimiz'in
ashâbının, etbânının, ahbâbının ruhlarına he-
diye olsun diye; sâir enbiyâ ve mürselîn, ev-
liyâullah, şühedâ ve mücahidînin ruhlarına

hediye olsun diye; bu beldeleri fetheden fatihlerin, gazilerin, şehitlerin ruhlarına hediye olsun diye; cümle hayrât u hasenât sahiplerinin ve İskender Paşa'nın ve bu caminin bu güne kadar bu güzelliğiyle ayakta kalmasına, tamir edilmesine, gelişmesine yardım etmiş olanların ruhlarının, geçmişlerinin ruhlarının şad olması, dünya ve âhiret saadetine ermelerine vesile olması için; uzaktan yakından hadîs-i şerîfleri toplanmak üzere pazar gününe çeşitli zevk yerleri, piknik yerleri, eğlence, gezme yerleri varken Peygamber Efendimiz'in hadîs-i şerîflerini dinlemek üzere âhiret sevabını tercih ederek buraya gelmiş olan siz kardeşlerimizin âhirete göçmüş bütün sevdiklerinin ve yakınlarının ruhlarına hediye olsun diye; sizlerin ve bizlerin, dünyanın ve âhiretin bildiğimiz bilmediğimiz her türlü nimetlerine nail olmamıza vesile olsun, dünyanın ve âhiretin bildiğimiz bilmediğimiz her çeşit şerhlerinden korunmamıza vesile olsun diye bir Fâtiha, üç İhlâs-ı Şerîf okuyalım; büyüklerimize, hocalarımıza; Hocamız Mehmed Zâhid-i Bursevî'ye, bu kitabı yazan Gümüştaneli [Ahmed Ziyâüddin] Hocamız'a ve saydıklarımıza hediye edelim.

a. Giyimde Ölçü

Bismillâhirrahmânirrahîm

[Hadîs-i şerîf] giyimle ilgili ama o giyimdeki zevkin, seçmenin; yapılan işin de bir zihniyete dayanması dolayısıyla bir ahlâk ve zihniyetle de ilgili oluyor. Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* hazretleri Câbir b. Süleym *radıyallahu anh*'ten rivayet edildiğine göre buyurmuş ki;

Lâ be'se bi-isbâli'l-izâri ilâ nısfı's-sâki evi'l-ke'beyni.

Belden aşağısını korumak için giyilen kıyafetin üst tarafa *kamîs*, alt tarafa *izâr* deniyor.

“Giyimin alt tarafına ait kısmın, baldırın yarısına kadar yahut topuklara kadar uzatılmasında beis yoktur.”

Dizden aşağıya olacak. Baldırın yarısına kadar, topuklara kadar olabilir; bir beis yoktur. Buraya kadar müsaade etmesi; “Bunda beis yoktur, mahsur yoktur, böyle olabilir.” demesi, başka bir hadîs-i şerîfte izarın çok uzun olup da yürürken arkasından sürüklenecek gelmesinin yasak edilmiş olmasından! Çünkü onlar; “Giydiğim kumaşın ne kıymeti var canım, varsın yerlerde sürünsün...” diye

uzun yapıp tekebbürlerinden, kibirliliklerinden, şatafatlılıklarından, ucublarından, kendini beğenmişliklerinden dolayı uzun yaparlardı. Arkadan sürünür giderdi. Hatta belki resimlerde gördünüz, belki film seyrettiyseniz filmlerde karşılaşmışsınızdır, televizyonlarda karşınıza çıkmıştır: Allah kurtarsın, gelinin arkasından bir sürü çocuk, eteğini tutup peşi sıra gidiyorlar, uzun kuyruklu bir kumaş!

Bu kadar uzatılmasına ne lüzum var?

Moda ama kibre dayanan, fiyaka yapmaya, kötü bir duyguya dayanan lüzumsuz bir şey!

İslâm mantık dini! Burası seni örtüyor, üşüyorsan ısınmana sebep oluyor, avretine kapatmaya yetecek; tamam bu lazım.

Bundan ötesi ne, söyle bakalım bundan ötesi ne?

Bundan ötesi mantıksız, saçma! İşte o saçmalığa İslâm razı gelmiyor ve onu yapmaya razı gelip de o işe devam eden insanlar onu kibirlerinden yaptıklarından Peygamber Efendimiz;

“Sürünen kısmı cehennemdedir!” buyurmuş.

Onu uzatmayın, diye tavsiyesi var.

Dizden aşağıdaki kısma, etli kısmına baldır diyoruz. Alt kıyafetin baldıra kadar, onun yarısına kadar inebileceği veya ayağın iki tarafında şiş yuvarlak kemikler vardır. Onlara *ke'beyn* deniliyor. Topukların yanına kadar gelebilir. Aşağı gitmeyecek ve sürünmeyecek!

Bir ara bizim memlekette İspanyol pantolon modası çıktı. Allah Allah! Yarısı adamın bacağında yarısı yerde, sürünüyor! Sen yüznumaraya girersin, diyelim ki yüznumaraya girmiyorsun, sokakta yürürsün. Ama sokakta her türlü pislik var, oraya sürür gidersin.

Tozun toprağın içinde bu paçanın kirine ne lüzumu var?!.. Biraz yukardan yapsana!

“Efendim modası bozulur..”

Böyle moda batsın! Mantıksız, lüzumsuz.

Bir kere orası sürüne sürüne eskiyecek. Hadi o pantolonu at, yenisini al...

Öyle şey yapmaya ne lüzum var? Yukarı tarafta olsun.

“Efendim, o zaman beđenmezler, çocuklara giydiremezsin...”

“17, 18, 20 yaşında oldu mu onlar giyemez, zorlarsan ağlar. Kızları filan “şunu giy evladım.” [diye] zorlasan, ağlar...”

Yahu ne ağlıyorsun? Őu gâvurlardan ibret almıyor musun? Adam keyfi nasıl isterse kadın keyfi nasıl isterse öyle giyiniyor. Her çeşit şaklabanlık serbest! Her çeşidi; ister baldırının yarısında balıkçı pantolonu giyiyor, ister dizinin iki karış yukarısında şort giyiyor, ister şalvar giyiyor bol giyiyor, ister kot pantolon giyiyor dar giyiyor... İster öyle yapıyor ister böyle yapıyor. Kendi keyfine veyahut kendi saçma düşüncesinin icrasına bakıyor.

Sen niye giyiminde İslâmî düşünceni yaşamıyorsun? Sen niye İslâm'a göre düşünmüyorsun?

Niye "Burası mantıksız, bunu bırakalım!" diyemiyoruz?

Güzel palto yapmış, çok güzel, aşağıya kadar uzanıyor. Tamam, bu kadıncağız üşümez, [kıyafet] aşağı kadar var.

"Niye üşümesin hocam? Orasından ta beline kadar yırtmaçlı, yan taraf açık. Manto uzun ama beline kadar yırtık, açık."

Yırtılmış değil, yapılışı öyle. Maksat şeytanlık! Kapalı gibi görünen şeyin arasından, adım attığı zaman kapatılması gereken yer görüldüğü zaman karşı tarafın yüreği ağzına gelecek. Tamam, o zaman onun keyfi yerine

gelecek. Şeytanlık! Başka bir şey değil! Yoksa örtünmekten olsa o tarafı da diker.

Kardeşlerim!

Bizim onlarla işimiz yok. Bizim işimiz Allah'ın rızasını kazanmak. Her şeyimizle, her şeyimize İslâmî akıl, şuur, mantık hâkim olacak. Mantıksız iş yapmayalım. Kumaşın burası fazla perdenin şurası fazla... Anlatamıyorum. Buna lüzum yok!

“Efendim perde tavandan olsun.”

Lüzum yok, camın üst tarafından olsa ne olur?

Üst tarafı fazla, alt tarafı fazla, camın birazcık üstünden birazcık altından olsun, biraz yanından çıksın içerisini iyi kapatsın.

“Yok efendim tavandan tavana, duvardan duvara, kenardan kenara...”

Bunun parasına hiç kimsenin kesesi dayanmıyor. Hadi o moda gidiyor öteki moda geliyor, öteki moda gidiyor beriki moda geliyor; saçmalıklar peşinde gidip duruyor. Evi-mizdeki eşyalara --benimki dâhil- baktığınız zaman çoğunun doğru düzgün bir işe yarar tarafını göremezsiniz. Biblolar, tablolar, nerede bir yer varsa oraya konulmuş eşyalar...

Tavanlara asılma, kenardan sarkıtma, süslemeler, sallamalar, makrome vs.

Her şey mantığa hizmet edecek ve İslâmî mantığa hizmet edecek. Şimdiye kadar yapmışız, eksiğimiz kusurumuz var. İnsan hatasını, kusurunu anladığı zaman oradan dönüş yaptığı zaman Allah dönüş yapan tövbe eden kulunu sever. Mantıksız insanı bir tarafa bırakalım. Giyimde de öyle!

Giyimde de lüzumsuz şey olmasın. Peygamber Efendimiz topuktan aşağısını istemiyor.

Neden?

Çamur olur, pis olur, kirlenir, lüzumsuz. Sürtüne sürtüne yırtılır... İslâm mantık dinidir. Ama gâvurdan moda gelinceye kadar yapmıyoruz, gâvurdan moda geldi mi yapıyoruz. Eğer gâvurdan şalvar modası gelmeseydi ne kızlarımıza ne delikanlılarımıza şalvar tipi pantolonu giydiremezsiniz! Mümkün değil. Döverdiniz, söverdiniz, yine giydiremezsiniz. Ama Avrupalılar baktılar ki şalvar rahat oluyor, güzel oluyor; “İyi, böyle yapalım...” dediler. O zaman bizimkiler de onları taklit ediyor. Avrupalılar, Amerikalılar kertenkele de-

liğine girse bizimkiler de moda diye girecek. Peygamber Efendimiz öyle buyurmuş:

“Siz eski ümmetleri, gayrimüslimleri karış karış takip edeceksiniz. Hatta kertenkele deliğine, keler girse siz de gireceksiniz!” diyor, o tahakkuk ediyor.

Senin şahsiyetin yok mu? Sen neyi temsil ediyorsun? Başkasını ne diye taklit ediyorsun?..

Kendi dinine kendin sahip ol! Yaz gününde çizme modası çıkmış. Bakıyorsun kadının ayağında dizine kadar çizme. Fesubhanallah! Yahu insanın ayağı içinde terden vıcık vıcık olur.

Yazın çizme giyilir mi?!..

Kışın da terlik modası çıkar, karın içinde terlikle gezerler, hasta olurlar. Mantık olmadıktan sonra böyle olur. Biz öyle yapmayalım.

Bizim gerçekten mantıkî olmak için bir davranma yapmamıza, bir değişme yapmamıza ihtiyaç var. Bizim de kıyafetlerimizde farkına varmadığımız çok acayiplikler vardır. Pantolonlarımız bir kere dar, iki elinle tutup çekmeden secdeye bile varamazsın.

Bunu bu kadar dar yapacağına biraz bol yapsana! Her tarafı meydana çıkıyor. Değiş-

tirmemiz lazım. Sonra gömlek giyiyoruz, kenedyen giyiyoruz. Biraz daha uzun yap dize kadar, her tarafın korunsun. Astarsız yap. Yazlık, hafif olsun ama biraz daha uzun olsun.

Ben sıcak bir yerden geldim, gömleğim sucuk gibi oluyor. Tabii oraya hazırlıksız düştüm, tam hazırlanamadım. Sıcak yerde bu pantolon olmuyor, bu gömlek olmuyor. Yaka-sız ama yine olmuyor. Düğmeli gömlek olmuyor.

Nasıl olacak?

Cübbe kolu gibi bol olmalı, düğmesiz olmalı ki kış günü değil yaz günü eli rahat hareket etsin. Bunları düşünüp kendimiz terzimize söyleyelim. Tanıdığımız konfeksiyoncuya söyleyelim.

“Ya hacı ağabey, şu tipten bir şey yap. Tavşankulağı gibi kıvrılmış şeye lüzum yok. Beni terleten şeye lüzum yok. Bileğimi sıkacak şeye lüzum yok...”

Gömleğimi iki kat yapıyor, ortasından göbeği bir üstten fışkırıyor bir alttan fışkırıyor.

Neden?

Pantolonun modası dar, onu öyle giyiyor. Kemerı sıkı, alttan üstten patates gibi yamru yumru oluyor. Her şeyimize dikkat edelim. Orası görünmesin; pardösümsü bir şey giyse dizine kadar, bol olsun rahat olsun. Fildir fildir ese ese rahat gezer. Pantolonu da serbest olur ayakkabısı da. Lüzumsuz yerde çorap giyiyoruz, erkekler, kışlık çorap giyiyoruz. Namaz kılarken arkadaşlara bakıyorum, çorabı kalın veya kışlık çorap. Erkekler dişini sıkıyor bunu yapıyor, kadınlar yazlık çorap bile giymiyor. Acayip acayip işler! Erkeklerin te-settürü kızlardan fazla. Maşallah! Allah nazardan saklasın! Ama her şeyimize dikkat edelim.

Neden çok uzun olmasın?

Peygamber Efendimiz; “İzâr baldıra kadar, topuğa kadar olur, daha fazla olmasın.” demiş. Hadîs-i şerîfin arkasından izah buyurmuş, diyor ki;

b. Kibirle Yürüyen Adamın Sonu

Fe innehû kâne fî men kâne kableküm racülün. “Sizden evvelkilerde bir adam vardı.”

Eski bir hadiseyi anlatıyor. Efendimiz “Bir adam vardı...” derken adıyla sanıyla,

kavmiyle bilir; ama nezaketinden bazen söylemeden umumi anlatır.

Fe innehû kâne fî men kâne kableküm racülün. “Bir adam vardı.” *Harece.* “Evinden çıktı.” *Ve aleyhi bürdâni yetebahteru fîhimâ.* “Üzerinde iki tane hırkası vardı. Ama yürürken kibirli kibirli yürüyordu.”

O hırkalar güzel, şatafatlı bir şeyler ki onlarla kibirli kibirli, çalımlı çalımlı yürüyordu, o giyiminden dolayı gururlanarak yürüyordu.

fe makatehû fe ehazethü fe hüve yetecelcelü fîhâ beyne'l-arazîne fahzerû vekâi-allâhi azze ve celle.

Fe nazarallâhu ileyhi. “Allahu Teâlâ hazretleri ona baktı, nazar etti.” *Min fevki arşihî.* “Allahu Teâlâ hazretleri o kibirle yürüyen, elbisesinin güzelliğinden dolayı çalımlı yürüyen o herife arşının üstünden baktı.” *Fe makatehû.* “Ve ona kızdı, gazap etti. Bu ne kibir böyle, diye gazap etti.” *Ve emere'l-erda.* “Yeryüzüne, toprağa emretti.” *Fe ehazethü.* “Yer onu içine aldı, tuttu, yakaladı; Adam yere battı.” *Fe hüve yetecelcelü fîhâ beyne'l-arazîne.* “o adam toprağın içinde

hâlâ çırpınır durur. Hâlâ toprağın içinde, hâlâ yok, çırpınıyor, çırpınır bir hâlde.”

Toprak onu içine aldı, o ırpına ırpına toprağın içine gitti. Belki hâlâ ırpınıyordur, belki o zamanki ırpınışını anlatan bir ifade.

Fahzerû vekâiallâhi azze ve celle. “Azîz ve Celîl olan Allahu Teâlâ hazretlerinin böyle başınıza getireceğî vukuata dikkat edin, korkun!”

Başınıza bir bela göndermesinden korkun, giyiminizden dolayı kibre, çalıma düşmeyin, giyiminize dikkat edin!” demiş oluyor. Kibirden dolayı, giyiminde kibirden dolayı alım yapmanın aleyhinde, kibirlenmemenin öğütlenmesi sadedinde bir emir ile karşılaştık.

Hülasası; bugün için düşüneceğimiz husus, biz bugün giyimimizde dikkat edelim. Bir kere giyimimizde fayda esaslı olsun. İşe yaraysın.

Fayda nedir?

Bir:

İnsanın görülmemesi gereken yerlerini kapatmasıdır, giyimin bir faydası. Bir de soğuktan sıcaktan korumasıdır. Şimdi kapatılacak yerleri kapatılmıyor, her tarafı meydan-

da! Af edersiniz kadınların da meydanda erkeklerin de meydanda. Olmaz! Bol bir kıyafet olacak, vücudun hatlarının saklanmasını sağlayacak, bolca olacak. Uzuvarı, iç dış uzuvları belli olmayacak. Kıyafette ölçünün birisi bu. Onun için daracık giyenler, her tarafı meydana çıkar tarzda giyenler ister erkek olsun ister kadın olsun bu darlığı, dar giyimi bıraksınlar. Yaz gününde darlık zaten insanı daha da beter terletir. O bakımdan da uygun değil.

İkincisi:

Giyimde alıma çalıma, kibre, kendini beğenmişliğe [düşmek] değil de mütevazıane, sade giyinmeyi kadınlar ve erkekler prensip edinsin. Erkekler umumiyetle yaparlar da kadınlarda bu giyim büyük bir meseledir. İlle şu cinsten olacak, ille şöyle olacak, ille bu kadar süslenecek, boncuklar, pullar bilmem neler...

Tabii nişan düğün kıyafetleri neyse ne de mümkün olduğu kadar sade daha çok yakışıyor! Ben erkekler namına benim vaazımı dinleyen kadınlara garanti veriyorum: Emin olun bir sade namaz başörtüsü, bembeyazcık bir namaz başörtüsü; müslüman kadına, falanca

meşhur firmadan bilmem kaç bin liraya alınmış ipekli başörtüden daha çok yakışıyor! Emin olun daha çok yakışıyor! Kadınlar emin olsunlar, bilsinler ki daha güzel oluyor. Hiç şek şüphe yok! Böyle İslâmî rahat bir kıyafet.

Şu bizim kızlarımızın hepsine hayran oluyorum; Allah kendilerinden razı olsun, o mantoları giyiyorlar, başlarını örtüyorlar, başörtüleri omuzlarına dökülüyor. Boyunları belli değil, vücutlarının hatları örtülü, belli değil... Ne güzel! Çok yakışıyor, fevkalade güzel oluyor.

“Peki Taksim’de, plajda, Sarıyer’de, Bostancı’da, Adalar’da, Modalar’da gezenlerin süsleri?..”

c. Gayr-i İslâmî Giyimler

Emin olun o süsler bizde iğrenme uyandırıyor. Gayri İslâmî olan o giyimler, kuşamlar bizde bir hayranlık uyandırmıyor, bizde bir iğrenme uyandırıyor.

Eğer insanlar kendilerini beğendirmek istiyorlarsa Allah’a beğendirmeye çalışsınlar.

Kendi yollarında dosdoğru yürüsünler, onu bunu taklit etmeye lüzum yok. Aslan gibi, herkes kendi yolunda şahsiyetli şahsiyetli yürüsün. “Biz müslümanlar böyle giyiniriz;

bizim yaz kıyafetimiz budur, kış kıyafetimiz budur!" diyebilelim.

Muhterem kardeşlerim!

Bir de biraz bu işlerle meşgul olan bir kimse olarak, âcizane tavsiye edelim: Naylonlu sentetik malzemeyi az kullanın veya mümkünse kullanmayın! Sentetik malzeme insanı çok terletiyor. Vücut hava almıyor. Sade bir pamuklu kumaş, bir yünlü kumaş, has bir köylünün sade kumaşı, Denizli'nin pamuklusu, Antalya'nın pamuklusu daha sıhhîdir. Şile'nin sırf pamuktan yapılmış katıksız pamuk bezi çok daha sıhhîdir. O halis malzemeye, halis pamuğa, halis yüne rağbet edin. Sentetik malzemenin çeşitli alerjiler yaptığını, çeşitli rahatsızlıklar yaptığını ben biliyorum, size söylüyorum. Bilmeyenler varsa onların ütü tutmasına, güzel görünmesine, renginin parlak olmasına aldırmayın; sıhhatinize bakın! Yarın öbür gün sırf giyimden dolayı [rahatsızlıklar başlar].

Mesela naylon çorap çıktı, ondan sonra ayak arası kaşıntıları Türkiye çapında yayıldı.

Neden?

Naylon çorap ayaklara hava aldırıyor; ayakların arasındaki rutubete, mantarların

mikropların yerleşmesine; “Gelin buraya yerleşin, tam vıcık vıcık, burası size uygun bir yerdir...” diye davetiye çıkartıyor. Bütün müslümanların ayakları hasta! Naylon giyen herkesin ayağı hasta!

Neden?

Malzeme doğru değil. O malzemeyi kullanmamak lazım. Gidip köyden halis yünden yapılmış köylü yün kumaşını almak ayağa daha sıhhatli.

Giyimlerinizde, ayakkabınızda, diğer eşyanızda tabii eşyalara, tabii malzemedен yapılmış olmasına da çok itina edin! Suni deriler, suni iplikler, naylonlar, perlonlar vs. çok zararlı şeyler. Bunları öğrendik, bazıları hâlâ kullanmaya devam ediyor. Çok zararları var, kullanmayın!

Demek ki mütevazı giyineceğiz, dikkatli, şahsiyetli giyineceğiz, İslâm’a yakışır tarzda giyineceğiz. Bize ceket bile kısa geliyor, gömlek kısa geliyor. İnşallah üst kıyafetlerimizi - çok hafif bir kıyafet de olsa- dizimize kadar uzun yaparsak rahat ederiz. Pardösüye benzer uzunlukta olursa rahat ederiz. Böyle bir moda çıkartalım. Bir de İslâm modası görsünler. Yapalım.

لَا بَأْسَ بِتَعْلِيْقِ التَّعْوِيْذِ مِنَ الْقُرْآنِ قَبْلَ نَزْوِلِ الْبَلَاءِ، وَبَعْدَ نَزْوِلِ الْبَلَاءِ

*Lâ be'se bi-ta'lîki'ta'vîzi mine'l-kur'âni
kable nuzûli'l-belâi ve ba'de nuzûli'l-belâi.*

Hiz. AîŒe validemizden Peygamber Efendimiz'in bir hadîs-i Œerîfi. Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* hazretleri diyor ki;

“Yazılı bir maddeyi asmakta, insanın vücuduna takmasında belanın başa gelmesinden sonra veya gelmesinden evvel takmakta bir beis yoktur!”

Mâlum Kur'ân-ı Kerîm'den bazı âyetler yazılır. Onlar güzelce katlanır. İslanmasın, bozulmasın diye de bezle filan kaplanır, dikerler, asılır. İç çamaşırına çengelli iğneyle tutturulur filan.

Peygamber Efendimiz; “Böyle Œeylerin başa bela gelmesin, geldikten sonra da o geçsin diye koruma mahiyetinde asılmasında, o bela defolsun gitsin diye Kur'an âyetlerinden bir Œey yazmakta bir beis yoktur!” buyurmuş.

Neden?

Kur'ân-ı Kerîm'e sevgi ve saygı ifade ediyor. Allah'ın kelimasının hasseleri, özellik-

leri olduğundan dolayı onun asılmasında gerçekten bir fayda var, onun için asılabilir.

“Nasıl fayda var?”

“Olur mu?”

“Buraya bir âyet asacaksınız; şuradaki hastalığın, buradaki belan derdin geçecek...”

Hastalığı, belayı veren Allah olduğu için Allahu Teâlâ hazretleri onu oradan geçiriyor!

Peygamber Efendimiz’in zamanında bunun böyle olduğunu gösteren, ilgisiz gibi görünen şeylerin tesiri olduğuna bir hadîs-i şerîften delil:

Sahâbe-i kirâmdan Allah hepsinden razı olsun *radiyallahu anhüm ecmaîn*, bir grup sefere gittiler. Çölde gittiler. Acıktılar, susadılar, yoruldu. Bir yere geldiler orada bir vaha gördüler. Bir kaç tane bedevi evi gördüler. Demek ki bir kabile orada duruyor. Yanına yanaştılar, su istediler, yiyecek istediler. Yoldalar ya; bakkal yok, kasap yok.

Ne yapsınlar?

Şimdiki gibi şartlar gelişmiş değil. Onlar vermediler. Bu mübarekler de köyün dışında kum tepelerine kıvrıldılar, aç susuz bîtap uzandılar. Geceleyin içerden bir kıyamet, bir gürültü, bağırtı, çığlık; bedevi köyünün için-

den bir kıyamet. Bunlar kalktı, ne oldu, diye sordular. Oradan bir cariyeye geldi, bunlara soruyor:

“Zehirli yılan kabilemizin reisini ısırıldı, şişmeye başladı, ölecek! İçinizde bunu tedavi edecek kimse var mı, içinizde bunu tedavi edecek bir kimse var mı?”

Sahabeden bir zât dedi ki;

“Ben tedavi etmesini biliyorum.”

Kabile reisinin yanına gitti. Biraz sonra kabile reisinin rahatsızlığı geçti. Yılan, zehirli yılan! Isırmış, adam şişmeye başlamış, ölecek! Fakat rahatsızlığı geçti! Tabii o kabile ahalisi çok sevindiler. Onlara ne kadar koyun verdiler, süt içirdiler, su verdiler. İzzet ettiler, ikram verdiler. Ama o şahıs dedi ki;

“Bunlara hiç dokunmayın, Resûlullah’a sormadan bunlara dokundurmam!”

Koyunları aldılar geldiler. Seyahatten dönüşlerinde Peygamber Efendimiz’in yanına vardılar. Dediler ki;

“Yâ Resûlallah, böyle böyle hadise oldu. Ben hastanın yanına gittim, hastaya Fatiha okudum, zehrin tesiri geçti!”

Fatiha okuyorsun; senin de bildiğin, benim de bildiğim, küçük çocukların da bildiği

Fatiha sûresi. Onu okumuş, zehrin tesiri geç-
miş!

“Fatiha’nın ve Kur’ân-ı Kerîm’in böyle şifa hassesi vardır, belaları def etme hassesi, gelecek belaları önleme hassesi vardır. Onun için onları yazmakta beis yoktur!” diye Peygamber Efendimiz bu hadîs-i şerîfnde buyurmuş.

Ama tabi her şeyin ölçüsü, hududu var. Kimisi bu işi meslek ediyor, para almak için yapıyor, ondan sonra gayrimeşru şekiller oluyor. Aç bakalım göğsünü, oraya şunu yazacağım bunu yazacağım, falan... Bu yasak tarafına, günah tarafına giriyor. Normal olan tarafını, o yazılan âyetin oraya asılmasında şer’an mahsur olmadığını Efendimiz burada bildirmiş oluyor.

لَا بَرَّ إِلَّا بَرًّا أَفْضَلَ [أَفْضَلُ] مِنْ بَرِّ أَهْلِ الْقُبُورِ، وَلَا
يَصِلُ أَهْلُ الْقُبُورِ إِلَّا مَوْمِنٌ

Lâ birre efdale min birri ehli’l-kubûr ve lâ yesilü ehlü’l-kubûri illâ mü’minün.

Câbir *radıyallahu anh*’ten Deylemî rivayet etmiş. Peygamber Efendimiz buyuruyor ki;

d. Kabir Ehline Yapılan İyilik

“İyiliğin, kabir ehline yapılan iyilikten daha faziletli olanı yoktur. En faziletlisi; mezar dakilere, kabir ehline yapılan iyiliktir. Kabir ehline ziyareti ancak mü'min kul yapar. Sıla-i rahimi ancak mü'min kul yapar.”

Birr: İki tane 'r' ile. Türkçe'deki “bir”, “iki”, “üç”, “dört” dediğimiz gibi. Ama burada 'r' harfi iki tane; 'birr', 'r' harfi iki tane. Arapça'da; “iyilik, ihsan, ikram” demek.

Mesela *birrü'l-vâlideyn*, “ana babaya iyilik etmek” demek. Evlat ana babasına hürmet gösteriyorsa iyi evlatlık yapıyorsa bu *berren bi-vâlideyhi*; “anasına babasına iyilik yapan, itaatli, has bir evlat” demek oluyor.

İyiliklerin çeşitleri çoktur. Ona yapılan iyilik, buna yapılan iyilik, hocaya gösterilen hürmet veyahut o bana bir iyilik yapmıştır da ben onun için ona bir iyilik yapıyorumdur...

Ama insan öldü mü, artık başkalarının ondan ümidi kalmıyor.

“Ölmüş, bu şahıs kara toprağın altına girmiş, ne olacak?..” diye o zaman insan ona karşı vazifelerini, “Artık ölmüş gitmiş, ben işime bakayım.” falan diye yapmaz, yapmayabilir. Ama iyi insan, şahsiyetli, vefalı, ka-

rakterli insan ölmüş olana da vazifesini yapar. Evet, öldü gitti ama seninle ahbablığı vardı, yakınlığı, sevgisi, akrabalığı, dostluğu vardı. O ölünce kesilmez ki!

Öldü, dünya hayatından çekildi. Ruhü bâki âhiret âleminde! Sen onu ziyaret edersin, belki senin ziyaretime muhtaçtır. Belki senin Fatiha'na muhtaçtır, boyun büküp de senin bir Fatiha okumanı bekliyordur. Onun için onu ziyaret edersen, o ziyaretinden onlar memnun olur, onlara yaptığın selamdan ve duadan onlar istifade eder. Onlar namına Allahu Teâlâ hazretlerinden istediğin şeyden onlar menfaat bulur. O bakımdan bu vefalılığı göstermesi lazım.

“Canım ben mezarlığa gitmekten biraz soğuk hisler duyuyorum...”

İnsan boğaza gitmeyi ister, Çamlıca'ya, gezme yerine gitmeyi ister de kabre gelince gitmek istemez. Ama bilhassa Cuma günleri kabir ziyareti çok sevaplıdır. Fırsat buldu mu bu kabirleri ziyaret etmeli. Çünkü Peygamber Efendimiz;

“İyiliğin en faziletlisi, kabir ehline olan vefalılık ve iyiliktir!” diye bildiriyor. Ve arkasından da ekliyor:

“Kabir ehline ziyareti ancak hakiki mü'minler yapar!”

Gevşek insanların işi değil; vefalı, hakiki, has mü'minlerin işi. Onun için bir gün gelip bizim de öleceğimizi, bizim de kabirde boyunumuzun büküleceğini, bizim de arkamızdaki-lerden dua bekleyeceğimizi [düşünelim].

“Ya bizim şu oğlan nerelerde kaldı? Aylardır mezarıma uğramaz. Şu bizim kız nerelerde kaldı? Hiç ruhuma Kur'ân-ı Kerîm okumaz. Şu bizim akraba, bizim hanım, bizim bey nerede kaldı?..” filan diye onlar kim bilir neler söylüyorlardır?

Biz de söyleyecek duruma düşebiliriz. Bu dünya etme bulma dünyasıdır. Sen kendinden öncekilere bu vefayı göstermezsen sana da o vefayı evlatların göstermez! Sen göstereceksin, hem onları da öyle yetiştireceksin ki senden ve senin vefatından sonra da onların faydası sana gelsin.

O hâlde dirilere karşı hürmetimizi yaptığımız gibi ölmüş olanlara karşı da hürmetimizi, ziyaretimizi yapacağız. Ama İslâm'ın âdabı unutulduğundan bu, bu devirde az yapılıyor. Hâlbuki eskiden bayramlarda bile ilk iş; elbiseleri giydi mi evdeki ilk bayramlaşmadan

sonra hemen çoluk çocuk ellerini tutarlar, kabre giderler, büyüklerini ziyaret ederlerdi. Bayramlarda bile ilk iş oydu. Cuma günleri, fırsat günleri, tatil günleri bu ziyaretleri yapın, o kabir ehlini sevindirin. Peygamber Efendimiz buyuruyor ki;

“Bazı insanlar kabre günahlarla girer. Hataları günahları kusurları çoktur, öyle defnedilir. Ama ba’s olunurken hiç üzerinde günah kalmamış olarak ba’s olunur...”

Neden?

Gelen dua etti, giden dua etti, ruhuna hayırlar yaptılar, sadakalar dağıttılar, sadaka-i câriyeler tesis ettiler, çeşmeler yaptırdılar... Onların sevapları onlara gide gide, onların günahlarını telafi ede ede, kabre suçlu günahlı boyundan büyük dertlere uğramış olarak girdi ama kabirden kalkarken hiçbir şey kalmadı oluyor.

Onun için kabir ehlini unutmayalım. Ölümü unutmayalım. Ölümü ölümün pençesine yakalanmış dostları unutmayalım. Vefalılığın en güzeli budur. Çünkü bunda hiç başka menfaat yok. Sırf mü’minin yapacağı bir şeydir.

لَا تَأْتُوا الْبُيُوتَ مِنْ أَبْوَابِهَا، وَلَكِنْ ائْتُوهَا مِنْ
جَوَانِبِهَا فَاسْتَأْذِنُوا، فَإِنْ أُذِنَ لَكُمْ فَادْخُلُوا، وَإِلَّا
فَارْجِعُوا

*Lâ te'tü'l-büyûte min ebvâbihâ velâkin
îtûhâ min cevânibihâ feste'zinû fe in ezine
leküm fedhulû ve illâ ferciû.*

Ezine leküm demiş, *üzine* olsa daha çok yakışır. Arapça'sını takip eden kardeşlerimiz öyle hareket etseler uygun olur.

Bu hadîs-i şerîf bir evi ziyaretin, bir evin kapısının çalınmasının, yoklanmasının usulünü öğreten bir hadisi şerif. Efendimiz buyuruyor ki;

Lâ te'tü'l-büyûte min ebvâbihâ. "Evlere kapılarından gitmeyin. Dik doğru, kapıya doğru gitmeyin. Dik, doğru kapısına doğru gitmeyin." *Velâkin îtûhâ min cevânibihâ.* "Yandan yandan gidin, yan taraftan gidin." *Feste'zinû.* "İzin isteyin."

"Orada kimse yok mu? İçeri gelebilir miyim? Ben falancayım, evde kimse var mı?.." falan diye seslenerek izin isteyin.

Peygamber Efendimiz; “İçerdekiler; ‘Gel, gir.’ derse girersiniz. ‘Yok, girme, durum müsait değil!’ derse dönersiniz.” diyor.

Allah Allah, buna ne lüzum var, diye hatırınoza gelebilir, bu hadîs-i şerîfi belki anlayamayabilirsiniz, anlatıvereğim:

O devirde pencere yok, cam yok!

Arabistan’da camı nereden bulsunlar?

Bir hurmayla karın doyurmaktan aciz, orası yoksulluk diyarı. Cam yok, kapı yok, doğrama yok, ağaç az...

Evler nasıl oluyor?

Hurma dallarından vs. üstü örtülüyor, çamurla sıvanıyor filan. Kapı yerine bir örtü asılıyor. Belki hurma dallarından örülmüş bir hasır asılıyor. Kilit yok!

Demiri nereden bulacak, anahtarı nereden bulacak?..

Kilitli olan evler vardır da umumiyetle ahalinin normal durumunda belki kapısına asacak bir şeyi bile yok. Bir kapı yeri var, içeriye baksan görünür. Bir cam yeri var, baksan perde yok, görünür. Anlayın. Hani diyelim ki dağdaki çobanların sığınak yeri gibi.

Orada pencere var mıdır, kapı var mıdır, perde var mıdır?..

Yoktur. İstersen hüngürdeyip içeriye girebilirsin. Ama Peygamber Efendimiz diyor ki; “Dosdoğru gitmeyin!”

Kapıya doğru yürüyüp gittiğin zaman kapıda da bir şey yoksa içerisini görürsün. Kadın varsa kadını görürsün. Yatıyorsa görürsün. Bir iş yapıyorsa, çömelmişse, oturmuşsa görünür. Oradan girme, yandan gir, diyor. Doğrudan doğruya gözünün bir yere çarpmayacağı bir şekilde yandan gir, yandan yanaş. Seslen, izin verirlerse gir; izin vermezlerse dön!

Bizim bu zamanda izin istemeyi herkes kabul eder de hele izin istendiği hâlde verilmediği, dönüldüğü zaman seyreyle sen gümbürtüyü!

“Durum müsait değil, kusura bakma, alamayacağım...” dedi mi tamam, ahbaplık bitti!

O yok! Çünkü gerçekten durumu müsait olmayabilir. İslâm’da ona darılmaca yok!

“Kusura bakmayın, durum pek müsait değil, bir başka zaman bekleyelim...” dediği zaman, “Peki.” deyip hemen dönecek.

Ve in kîle lekümürciû ferciû.

“Eğer size dön geriye denilirse dönün!” diye Kur’ân-ı Kerîm’de de bir başka vesileyle bu edep, bu terbiye geçiyor.

Biz bugün ne yapacağız?

Bugün bir tahta kapı vardır bir de üstüne eskiden hırsızlar çok oluyor diye demir kapılar yapılmıştır. Apartman daireleri bile maşallah çifte kilitler, çifte anahtarlar, içinden dışından zırhlı kapılar filan.

Ne yapsın?

Millet anarşi devri geçirdi, kapı üstüne kapı yaptılar. Bizim Ankara’daki camimizde baktık, hırsızlar halıları çaldı. Bu sefer kapının üstünü demir kaplattık, baktık; onu da deldiler. Üstüne bu sefer saçtan ikinci bir kapı yaptık.

Ahlâkın bozulması bu devirde tedbirleri artırtıyor. Onun için; “Doğru gitsen ne olur, eğri gitsen ne olur? Her tarafı kapalı!” diyebilirsiniz.

Hayır!

Bu gün de bir aileye gittiğiniz zaman, kapıyı çaldığınız, zili çaldığınız zaman doğrudan doğruya kapıya dönük durmayın! Doğrudan kapının karşısında kapıya dönük durmayın! Yan dönün! Hatta karşı dairenin kapısına

bakıyormuş gibi, başka bir şeye bakıyormuş gibi arkanız dönük olsun. Çünkü birden kadın açiverir, üstünde ev kıyafeti vardır, mesela mahrem yerleri görülebilir. Öyle bir durum olabilir diye doğrudan kapıya bakmayın.

Müslüman kadın kapıyı ihtiyatsız açmaz ama bazen öyle işler oluyor ki acayip! Mesela az önce kocası ekmek alacağım diye aşağıya inmiş oluyor. Az önce bakkala indi. Hemen o sırada da ötekisi çıkıyor, zili çalıyor. Kocam geldi diye kapıyı açmaya gidiyor. Hâlbuki üstünde ev kıyafeti var. Ne bileyim, pişmanlık oluyor.

Evet, kadın başörtülü olsa kapıyı hiç açmasa; o da kapının arkasında saklı olsa, ilk önce "Kim o?" diye sorsa, ama kendisini bazen sormayacak kadar sanki geleni tanıyor-muş falan sanıyor. Böyle durum olabiliyor.

Onun için kapıyı çaldınız mı kapının karşısına heykel gibi dik oraya bakıp durmayacaksınız. Yan döneceksiniz veya arkanız dönük olacak. Kapı açıldığı zaman;

"Mehmet Bey evde mi? Ahmet Bey evde mi? Hasan Bey'i görebilir miyim?.." filan denecek.

“Yok.” diyebilir. Veyahut “Durum müsait değil.” derse çıkılacak gidilecek. Usul, edep budur.

Suudi Arabistan’da o devri, sıcağı düşünün. Evin içine girmiştir, örtülerini açmıştır. Serinlemekle meşguldür, yatmıştır filan. Kapı pencere yok, ona böyle öğretmiş. Bize de bu devirde böyle yapmak gerekir.

لَا تَأْخُذُوا الصَّدَقَةَ إِلَّا مِنْ هَذِهِ الْأَرْبَعَةِ: الشَّعِيرِ،
وَالْحِنْطَةِ، وَالزَّبِيبِ، وَالتَّمْرِ

Lâ te’huzû’s-sadakate illâ min hâzihi’l-erbaati eş-şâiri ve’l-hinta ve’z-zebîbi ve’t-temri.

“Sadaka-i fıtrı, öşürü, şunlardan başkasından almayın: Arpadan, buğdaydan, üzüm-den ve hurmadan!” diye Efendimiz bildirmiş.

Bizim müftülüklerde arpadan olursa şu miktar, buğdaydan olursa şu kadar gram, hesabını, para karşılığını verecek olursan şu kadar lira, kuru üzüm-den şu kadar, birinci sınıf hurmadan şu kadar, ikinci sınıf hurmadan bu kadar diye cetvel veriyorlar. Bu hadîs-i şerîfte bu malzemeyi bildiriyor.

لَا تَأْخُذُوا الدِّينَارَ بِالدِّينَارَيْنِ، وَلَا الدِّرْهَمَ
بِالدِّرْهَمَيْنِ، وَلَا الصَّاعَ بِالصَّاعَيْنِ. إِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ

الرِّبَا

*Lâ te'huzü't-dînâre bi'd-dînâreyni ve-
le'd-dirheme bi'd-dirhemeyni vele's-sâa bi's-
sâayni innî ehâfu aleykümü'r-ribâ.*

Peygamber Efendimiz İbn Ömer *radiyalahu anhümâ*'nın rivayet ettiğine göre buyurdu ki;

“Bir dinarı iki dinar karşılığında almayın. Bir dirhemi iki dirhem karşılığında almayın. Bir sa' miktarı iki sa' miktarıyla almayın. Faiz olmasından korkuyorum!”

Bu neden olurdu?

Eskiden dinarlar, dirhemler elden geçe geçe aşınır, küçülür, ufalanırdı. Şimdi darp-hanelerimiz var, modern makinelerimiz var, tıkr tıkr tıkr tıkr muntazam para basıyor. Eski paraları müzelerde bir görseniz... Bana üstündeki yazıları okutmak için getiriyorlar, Allah Allah her birisi ayrı kesilmiş. Üst üste koysan şekilleri birbirine hiç uymuyor. Elden ele dolaşa dolaşa kimisi büyük oluyor kimisi

küçük oluyor, kimisi silik oluyor kimisi aşınmış oluyor.

O zaman; “Ben şu iki kötüyü vereyim, sen şu bir iyiyi bana ver.” tarzında, aynı cins şeyin; kötü iki tanesini vererek iyi bir tanesini almak şekli faiz oluyor. Bu cinsleri müttehit olan şeyleri aynı miktarda almak vermek lazım. Miktar farklı olduğu zaman *ribe'l-fadl* olur. Onun için Peygamber Efendimiz yasaklıyor.

Bunu hurmada falan yaparlarmış.

“Al şu iki kilo kötü hurmayı; ver bir kilo şu iyi hurmayı, bu daha lezzetli...” filan diye değiştirme yaparlarmış. Peygamber Efendimiz bunu da yasaklıyor.

Peki, nasıl yapacağız?

Hurmayı sat, bu hurmayı şu kadara sat! Öteki hurmadan şu fiyata al, istediğin kadar al.

“Malı aynı cins malla değiştirmek faiz olur! Paraya değiştirirsin, parayla alırsın halledilir.” diye Peygamber Efendimiz’in tavsiyesi böyle!

e. Zekât Toplayan Memurlar

لَا تَأْخُذُوا مِنْ حَرَزَاتِ أَنْفُسِ النَّاسِ شَيْئًا. خَذِ
الشَّارِفَ وَالْبَكْرُ وَذَوَاتُ الْعَيْبِ

Lâ te'huzû min harezâti enfesi'n-nâsi şey'en hâzi'ş-şârif ve'l-bekrû ve zevâtü'l-aybi.

Peygamber Efendimiz'in zamanında zekâtları toplayan memurlar giderlerdi. Onlara bu hadîs-i şerîfteki tavsiye:

“İnsanların en nefsinin sakındığı -*enfüs* de okunabilir, *min harezâti enfesi'n-nâsi* insanların nefislerinin gözünün bebeği gibi bakıp kolladığı şeyleri almayın!”

Zekât değerlerinden zekât alacak. Adamın sürüsünden zekât değerlerini alacak, koyun sürüsünden koyunları alacak veya mahsulünden hurmasını şusununu busunu alacak. Tam adamın üzerine titrediği en güzel yere gidip “Ver bakalım o zekâtı!” diye öylesine almayın. Tam canının titrediği şeyden almayın.

Ya nasılını alın?

Ayıplısını alın, yaşlısını, gencini alın; tam ona yarayacağı değil de rahatlıkla vereceği cinsten alın!

“Seçip seçip de iyilerini alıp kötülerini ona bırakmayın!” diye zekât toplayıcı, zekât-ları teslim alıcı memurlara tavsiye olmuş oluyor.

f. Uyuyana ve Konuşana İmamlık Yapmayın

لَا تَأْتُمُّ بِنَائِمٍ وَلَا مُتَحَدِّثٍ

Lâ te'temmü bi-nâimin ve lâ mütehaddi-sin.

“Uyuyana veya konuşana imamlık yapmayın!”

Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz'in; “Uyuyana veya konuşana imamlık yapmayın!” diye tavsiyesi var.

Bir insan ön tarafa geçecek, arkadakiler ona uyacak. Beraber cemaatle namaz kılacaklar. Bu, namazın usulüyle ilgili bir şey. Tam cemaat olmaya hazır olmamış, tam imama uymuyor, uykusu var. Biraz uyusun, uykusunu alsın, o tarzda olsun. Veyahut konuşuyor. Tavsiyesi: “Bu tipten insanlara imamlık yapmayın!”

لَا بُدَّ لِلنَّاسِ مِنْ إِمَارَةٍ بَرَّةٍ أَوْ فَاجِرَةٍ. فَأَمَّا الْبُرَّةُ
فَتَعْدِلُ فِي الْقَسْمِ، وَتَقْسِمُ بَيْنَكُمْ فَيَأْكُمُ بِالسَّوِيَّةِ؛
وَأَمَّا الْفَاجِرَةُ فَيُبْتَلَى فِيهَا الْمُؤْمِنُ، وَلِلْإِمَارَةِ
الْفَاجِرَةُ خَيْرٌ مِنَ الْهَرْجِ. قِيلَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ، وَمَا
الْهَرْجُ؟ قَالَ: الْقَتْلُ وَالْكَذِبُ

*Lâ büdde li'n-nâsi min imâretin berretin
ev fâciretin fe emme'l-berretü fe ta'dilü
fi'l-kasmi ve taksimu beyneküm fey'eküm
bi's-seviyyeti ve emme'l-fâciratü fe yübtelâ
fîhe'l-mü'minü vele'l-imâretü'l-fâciretü
hayrün mine'l-harci kîle yâ Resûllalahi ve-
me'l-harcu kâle'l-katlu ve'l-kezibu.*

Bu hadîs-i şerîfte Peygamber Efendimiz devlet sisteminin, siyasî nizamın mevcudiyetinin gerekli olduğunu söylüyor.

Nasıl söylüyor?

Lâ büdde li'n-nâsi min imâretin. “İnsanların mutlaka bir emirliğinin, bir siyasî teşkilatlarının olması mecburidir, şarttır.”

Lâ büdde; “zaruri, çare yok, mutlaka olması lazım” demek.

Mutlaka insanların bir siyasî teşekkülü, bir emirlik sistemi, bir politik mekanizması olmalı.

Berretin ev fâciretin. “İster iyi bir idare olsun ister kaypak, kötü bir idare olsun bir idare olması iyidir.” *Fe emme’l-berretü fe ta’dilü fi’l-kasmi.* “Eğer siyasî idare iyi olursa adaleti olursa taksimatta adalet eder.”

Berre, burada “iyi, adaletli” mânasında.

Harbe gidilmiş, düşmanla savaşılmış, mallar alınmış, gaziler arasında taksim edilecek. Emirlik olduğu zaman, bir siyasî otorite olduğu zaman bu taksimat muntazam olur. Otorite var başıbozukluk yok. Pazısı kuvvetli olan iyi şeyleri alıyor, ötekilere vermiyor filan gibi durum olmaz, adaletsizlik olmaz.

Ve taksimu beyneküm fey’eküm bi’s-seviyyeti. “Bir politik mekanizma olursa kazandığınız ganimetleri eşit olarak taksim eder. Böyle bir emirlik sistemi olmalı, çare yok!”

Tabii müslümanlar muhtelif yerlere seferler tayin ediyorlar, hudutlarda küçük çarpışmalar filan oluyor. O zamanın şartları ve hukukî durumu şimdiki gibi değil. O zamanlarda bunlar gayri muntazam olmasın, gene

bir emirlikle bir intizamlı usul ile olsun tarzında. Bir başkan olsun, bir intizam olsun, teşkilat olsun, teşkilatlı yapılsın demek. Böyle olursa o zaman çarpışmadan elde edilen ganimetler eşit olarak adaletle taksim olunur.

Ve emme'l-fâciratü. “Eğer bozuk bir emirlik olursa, adaletsiz olursa...”

Bu ne demektir?

Fe yübtelâ fîhe'l-mü'minü. “Müslümanın başına bir bela demektir, bir imtihandır!”

Dişini sıksın, demek. Tam adaletle yapılmıyor, dişini sıksın!

Neden?

Vele'l-imâretü'l-fâciretü hayrün mine'l-harci. “Çünkü böyle bozuk bile olsa bir emirlik düzeninin olması karma karışıklıktan, hercümerçten daha iyidir!”

Diyorlar ki;

“*Herc* veya *herec* denilen şey nedir yâ Resûlallah?”

Peygamber Efendimiz diyor ki;

Kâle'l-katlu ve'l-kezibu. “Öldürmek, yalan dolan etmek.”

Böyle bir düzenin olması öldürmekten, yalan dolandan, zulümden daha iyidir diyor.

İslâm her şeyde ölçü ve intizam dinidir. Üç kişi yola çıksa şimdi buradan filanca iş için Ankara'ya ticarî bir maksatla gidiyoruz veya hut vize almaya gidiyoruz veyahut vakıflardan işimizi yapmaya gidiyoruz diyelim. Üç kişi beş kişi gidiyor. Bir tanesi başlarında emir olacak. Beşi birden gitmek yok.

“Şimdi otobüsten bilet aldık, yarın beşimiz birden gidiyoruz.” diyor.

Gidiyorsunuz ama aranızda bir tanesini emir seçeceksiniz: “Hadi bizim yolculuğumuzda emirimiz, komutanımız sen ol!” diyeceksiniz, o da emirlik yapacak. İslâm'ın terbiyesi böyle, İslâm'da kargaşa yok!

Herkes gelse burada namazı kılsa olmaz mı?

Olmaz!

İmam öne geçecek o kıldıracak, herkes uyacak. Saflar intizama girecek. İmam *Allahu ekber* dedi mi eğilecekler, *Allahu ekber*, *Semiallâhü limen hamideh* dediği zaman kalkacaklar, *es Selâmu aleyküm ve rahmetullah* dediği zaman selam verecekler. İntizam! İslâm bu intizama önem veriyor. Küçük küçük topluluklarda ve faaliyetlerde de emirliği tavsiyesi var, büyük ölçüde de tavsiyesi var.

Büyük ölçüde dediğim ümmet çapında olduğu zaman da yine kargaşa olmayacak, başkan olacak, beraberlik olacak.

Biliyorsunuz asırlar boyu Müslümanlığın başkanlığını Osmanlılar'ın siyasî teşkilatı yaptı. Başlarındaki sultan uzun seneler bütün müslümanların başkanı oldu. Osmanlılar'ın saltanatı hudutlarla da kayıtlı değildir.

“Hudut Tuna nehri; bu tarafı bilmem kimin, bu tarafı bilmem kimin... Hudut dağ; öbür tarafı düşmanın, beri tarafı...”

Hayır. Ta dağların daha ötelerinde, daha arkalarındaki müslümanlar da; “Madem müslümanların reisidir, buna itaat edelim.” dediler ve ona saygı gösterdiler. Bunun bir garip numunesi:

g. Osmanlı Padişahının Cihad-ı Ekber İlan Etmesi

Bizim padişahlardan bir tanesi İngilizler'le harbe tutuşuyor, cihat, cihad-ı ekber ilan ediyor. “Nefîr-i âm herkes silahına sarılsın, düşmanla çarpışmamız gerekiyor, silah başına!” diye emrediyor. Avustralya'dan iki tane müslüman silahına sarılmışlar, Avustralya'da! Müzede isimleri, heykelleri varmış. Koca bir trenin karşısına, bir tren dolusu as-

kerin karşısına çıkmışlar. Durdurmuşlar. Mücadele olmuş, onlar onları şehit etmiş ama hayran kalmışlar. İlk önce yakalamışlar:

“Niye böyle yaptınız? Burada siz iki tane müslümancısınız. Koca Avustralya kıtasında bizim devletimizle, İngilizler’le başa çıkabilir misiniz, ne diye yaptınız?..”

“Biz orasına karışmayız. Bizim padişahımız bize; ‘Savaş edin!’ dedi, biz nerede olsak onu yapmakla vazifeliyiz.”

Şehit olmuşlar, mekânları cennet olsun, Allah şefaathine erdirsin. Bu şuurdaydı. Müslümanların bu birliğinden düşmanlar çok korkuyordu. Ödleri patlıyordu, hâlâ da patlar. Hâlâ da ödleri patlar. Onun için Allah bizlere birlik, beraberlik, gönül beraberliği nasip etsin. Bu birlik beraberlik de bir çuval pirincin beraberliği gibi değil!

Çuvalın ağzı açıldı mı kenarı yırtıldı mı bütün pirinçler nereye gider?

Her birisi bir tarafa gider!

Hayır, o tarzda değil! O tarzda değil, bir üzümün salkımı gibi; sapı var, hepsi birbirine bağlı, hepsi intizamlı! Dağınık bir birlik değil, organize olmuş bir birlik olacak. Müslümanlar birbirlerine yardım edecek, birbirlerini kolla-

yacak, birbirlerine zulüm etmeyecekler. Zulüm ettirmeyecekler, yardımsız bırakmayacaklar.

Kabre giren bir adam, iyi bir adama kabirde melekler bir topuz vurmuşlar, daha kabre girer girmez başına bir topuz indirmişler. Hadîs-i şerîfte bildiriliyor:

Biz göremeyiz, nereden bileceğiz?

Kabrin içi ateş dolmuş adamın yani ciğere işlemiş, yani çok ızdırap, azap çekmiş. Ve sormuş:

“Beni niye dövüyorsunuz, ne yaptım ben? Namazımda niyazımda bir iyi insandım...”

“Evet, namazında niyazındaydın ama günün birinde falanca yerden geçiyordun, o yolun kenarında bir mazluma zulmediyorlardı, sen engellemedin. Bu onun cezasıdır!”

İyi olmak yetmez, her iyiliği her vazifeyi yapıp yapmadığını düşün! Namaz kılıyorsun; namaz kılmak iyi bir şey ama öteki bazı mühim vazifeleri ihmal edersen oradan cezayı gene yiyebilirsin!

Allah bizi affetsin. Doğruyu göstertsin, doğruyu işlettirsin, hatalardan korusun, kollasın, vazifelerimizi müdrik eylesin, intizamlı eylesin. Ne güzel oluyor imam öne geçtiği

zaman, saflar muntazam olduğu zaman ne güzel oluyor. *Allahu Ekber* dediği zaman herkes eğiliyor, kalkıyor. Cami ne kadar muntazam oluyor. Her hâlimizde intizam olacak, siyasî durumumuzda da beynelmilel irtibatlarda da muhabbetimiz böyle olacak. Atık ne kadar ileri derecesi yapılabilirse sevabı o kadar çok olur.

لَا بُدَّ مِنْ خَسْفٍ وَمَسْخٍ وَرَجْفٍ. قَالُوا: يَا رَسُولَ اللَّهِ،
فِي هَذِهِ الْأُمَّةِ؟! قَالَ: نَعَمْ. إِذَا اتَّخَذُوا الْقَيْنَانَ،
وَاسْتَحَلُّوا الزِّنَا، وَأَكَلُوا الرَّبَا، وَاسْتَحَلُّوا الصَّيْدَ
فِي الْحَرَمِ وَلُبَسَ الْحَرِيرِ، وَكَتَفَى الرَّجَالُ بِالرِّجَالِ
وَالنِّسَاءُ بِالنِّسَاءِ

Lâ bûdde min hasfin ve meshin ve racfin kâlû yâ Resûlallâhi fî hazihi el-ümmeti kâle neam izzettehazü'l-kînâni vestehallü'z-zînâ ve ekelü'r-ribâ vestehallü's-sayde fi'l-harami ve lübse'l-harîri ve ektefe'r-ricâlü bi'r-ricâli ve'n-nisâü bi'n-nisâi.

İbn Ömer *radıyallahu anhümâ*'dan Peygamber Efendimiz buyurmuş ki;

h. Kıyamet Alametleri

“Muhakkak, çaresi yok, mutlaka ve mutlaka yere batma olacak. Şeklinin hayvan suretine döndürülmesi olacak. Yerin titremesi, zelzele olacak!”

“Dediler ki; Yâ Resûlallah, ümmete de olacak mı?”

Bazı hadislerinde okuyoruz, Peygamber Efendimiz buyurdu ki; “Eski ümmetlerden bazıları günahlarından dolayı kimisi maymun suretine döndürüldüler, kimisi hıncır, domuz suretine döndürüldüler!”

Kur’ân-ı Kerîm’de de bu hususta âyet-i kerîmeler var!

“Bu ümmete de böyle olacak mı, bu ümmet Peygamber Efendimiz’in ümmeti, buna da böyle şey olacak mı?” diye soruyorlar. Peygamber Efendimiz buyuruyor ki;

Kâle neam. “Evet olacak, bu ümmete de olacak!”

Ne zaman?

“Şu kötülükleri yaptıkları zaman yere batmak, hayvan şekline döndürülmek, zelzelelere uğramak, başlarına dünya, dağlar yıkılmak olacak!”

Ne zaman?

İzzettehazü'l-kînâni. “Şarkıcı, çalgıcı kadınlar edindikleri zaman.”

Vestehallü'z-zînâ. “Zinayı helal gördükleri zaman.”

“Boş ver, yapalım...” diye pervasızca yaptıkları zaman; çalgıcı, şarkıcı kadınlar edindikleri zaman, zinayı hoş gördükleri zaman, yapmakta beis görmedikleri zaman!

Ve ekelü'r-ribâ. “Faizi çatur çatur yedikleri zaman.” *Vestehallü's-sayde fi'l-harami.* “Beytullah’ın çevresi olan Harem-i Şerîf mıntıkasında avlanmayı pervasızca caiz gördükleri zaman.”

Hâlbuki oranın otu bile koparılmaz. Avlanmak da yasaktır. Orası mukaddes bir mıntıka, ne yapıyorsun, yapmaması lazım ama adamın dini zayıflamış. Boş ver, diyor yapıyor. O hâle geldiği zaman!

Ve lübse'l-harîri. “İpek elbise giymeyi caiz gördükleri zaman.”

Erkekler; “Canım boş ver, getir, giyeyim...” diye ipek elbiseyi giydiği zaman.

Ve ektefe'r-ricâlü bi'r-ricâli ve'n-nisâü bi'n-nisâi. “Cinsî arzuları yerine getirmekte adamların adamlarla iktifa etmesi, kadınların kadınlarla iktifa etmesi olduğu zaman; yere

batma olacak, hayvan suretine döndürölme olacak, zelzelelere uğramak olacak!”

İpek giymek kadınlara caizdir, erkeklere haramdır. Bu ümmetin erkeklerine altın ve ipek haramdır. Kadınlarına serbest. Kadınlar ipek giyebilir, altın bilezik yüzük takabilir, kullanabilir; erkekler kullanamaz. Şarkıcı kadın kullanmak! Neden oluyor? Şarkıcı türkücü kadın o tesettürü hiçe sayıyor, namus mefhumlarını hiçe sayıyor; erkeklerin arasına çıkıyor, dans ediyor, oynuyor vs. Demek ki utanma duygusu, dine bağlılık duygusu kalmamış. Zinayı hoş görüyorlar, helal görüyorlar. Zina, Allah'ın cezasını en çok çeken en büyük şey! Helal görüyorlar, yapıyorlar, mahsur görmüyorlar. Bizim memlekette yoktu. Yavaş yavaş Batı'nın âdetleri girmeye başladı. Hele bu yazlıklar, bu sıcak yerler; Ege kıyıları, Akdeniz kıyıları... Allah çok ıslah etsin, çok şeyler anlatılıyor. Harem-i Şerîf'te avlanmayı helal gördükleri zaman, ipekli elbiseleri erkekler giydikleri zaman.

Ve ektefe'r-ricâlü bi'r-ricâli ve'n-nisâü bi'n-nisâi. “Erkekler erkeklerle evlendiği zaman.” Evlenmek falan yok da, iktifa ediyorlar, cinsi arzusunu öyle tamamlıyor. Ama bili-

yorsunuz Avrupa'nın sapık bazı ülkelerinde resmen kiliselerde nikâhlarını kıydırttılar. Ve bizim bazı muzır yayınlar da; "Bu adam bu adamlarla evlendi, burada balayını yapıyorlar!" diye onların yan yana resimlerini koydular. Hem bizim memlekete de gelmiş kazık gibi boylarını resmini çektiler, o kötülüğü sanki buraya da bulaştırmak ister gibi propaganda-sını yaptılar. Böyle kötülükler var.

"Bu kadın bu kadına niye bu kadar sokuluyor, niye bu kadar sarmaş dolaş?.." diyor. Gazeteye bak, nasıl muzır nasıl?!..O kadın o kadından cinsî bakımdan istifade ediyor, onu halka öğretecek. Bilmeyene de duyuracak. Bazı şeyin şuyûu vukûundan beterdir, derler. Bazı şey söylenmez. Bunlar mahsustan resmini koyarak [propoganda yapıyorlar].Bir Polonyalı kadın geldi, Alman kadın geldi; "Sizin erkeklerinizi çok beğendim!" dedi.

Tüh utanmaz mısınız?

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN
12 Zilka'de 1406 / 19.07.1986

[Bütün HADİS DERSLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

